

**ПРОФЕСОРОВІ КАФЕДРИ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ДОКТОРУ МЕДИЧНИХ НАУК,
ЗАСЛУЖЕНОМУ ЛІКАРЕВІ УКРАЇНИ МИХАЙЛУ ФАТУЛІ – 75**

Визначна постать у зака- рпатській те- рапії – людина максимально скромна і делі- катна, добро- зичлива і чес- на, професіо- нальна і відпо- відальна. Ми- хайла Іванови- ча Фатулу осо- бливо предста- вляти нема потреби. Чудо- вий лікар-

кардіолог, доктор медичних наук, професор, учас- ник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС в 1986 році. 22 роки очолював кафедру факультет- ської терапії медичного факультету УжНУ, де продовжує працювати й нині. Активний учасник організації кардіологічної служби на Закарпатті, пропагандист здорового способу життя, вітчизня- ний основоположник теорії „сольової гіпертонії”, кавалер ордена Леніна, відмінник охорони здо- ров'я, Заслужений лікар України. Науковий дороб- ок М.І.Фатули становить понад 150 публікацій, 28 навчально-методичних рекомендацій, 8 моно- графій та навчальних посібників, 11 патентів на винахід. 15 вересня 2007 року професор М.І. Фа- тула у колі родини, колег та друзів відзначив 75 років від дня народження.

Народився Михайло Іванович у с. Вовкове Уж- городського району в селянській родині. Закінчи- вши у скрутні повоєнні роки Середнянську школу, вступає на медичний факультет Ужгородського університету. Здобувши вищу освіту, в 1955 році М.І.Фатула розпочав практичну діяльність голо- вним лікарем дільничної лікарні с. Лохово, що на Мукачівщині. Вдумливого лікаря з чудовими люд- ськими якостями та здібностями організатора не могли не помітити, і вже через три роки Михайла Івановича призначили завідувачем терапевтичного відділення Хустської районної лікарні та район- ним терапевтом. У Хусті працював до 1967 року. Саме ці 10 років стали визначальними у станов- ленні Михайла Івановича як високопрофесійного лікаря-практика та медика-науковця.

Протягом десяти років щорічно виїжджав на стажування в Інститут кардіології ім. О. М'яснікова (Москва), що давало йому можливість знайомитися з передовими методами дослідження та лікування хворих, формувало його як лікаря-кардіолога.

Спостережливий і допитливий молодий лікар, який багато часу проводив біля ліжка хворих, не забуваючи при цьому про покладені на нього обов'язки по організації терапевтичної служби району, звернув увагу на високу захворюваність на артеріальну гіпертензію в селах Олександрівка та Данилово. Вдумливий порівняльний аналіз даних по Хустському району підштовхнув до висновку: причина захворюваності – в солі. Справа в тім, що пласт Солотвинського родовища кам'яної солі (хлориду натрію) в тій місцевості знаходиться близько до поверхні землі, отже, ґрунт, вода, а від- повідно, овочі, фрукти мають у собі надлишок на- трію. Цією новою і сміливою гіпотезою М.І.Фатула звернув на себе увагу та завоював ав- торитет у таких корифеїв медицини, як О.Л. М'ясников, І.К.Шхвацабая, Є.І.Чазов, під керівни- цтвом та за підтримки яких підготував та успішно захистив на базі Інституту кардіології АМН СРСР кандидатську дисертацію на тему „Деякі особли- вості перебігу артеріальної гіпертензії серед сіль- ського населення Хустського району Закарпат- ської області („сольова гіпертонія”).

Успішна наукова діяльність і висококваліфіко- вана медична практика дали поштовх до нового етапу в житті М.І.Фатули. В 1967 році його запро- шено на роботу в Ужгородський державний уні- верситет, де він проходить всі щаблі росту: асис- тент, доцент, професор, завідувач кафедри. Мате- ріально-технічне та інтелектуальне становлення кафедри факультетської терапії УжНУ відбулося саме в роки завідування М.І.Фатули.

Професор М.І. Фатула керував 7 госпдоговір- ними та держбюджетними науковими досліджен- нями, серед яких найбільш вагомою була тема „Розповсюдженість, особливості патогенезу та клінічного перебігу гіпертонічної хвороби в регіо- ні Карпат з високим вмістом хлориду натрію у зовнішньому середовищі, розробка та впрова- дження методів первинної та вторинної профілак- тики”. Про високий авторитет ювіляра з даної проблеми свідчать виступи на Всесвітньому кон- гресі кардіологів (Москва, 1982 р.), засіданні Пле- нуму Всесоюзного товариства кардіологів на базі медичного факультету УжДУ (1985 р.), участь у Всесоюзній кооперативній програмі профілактики та немедикаментозного лікування артеріальної гіпертонії (1980–1990 рр.) тощо.

Докторську дисертацію М.І. Фатула захистив у 1991 році на тему „Гіпертонічна хвороба і кухонна сіль. 25-річне клініко-проспективне спостережен- ня”. На той час це була єдина такого плану науко- ва робота в колишньому СРСР. Під його керівниц- твом на кафедрі захищені 1 докторська та 3 канди- датські дисертації, всі викладачі мають науковий

ступінь. Проте найбільше ювіляр пишається повагою колег та пацієнтів.

За приблизними підрахунками, за роки медичної практики професора М.І. Фатули через його руки пройшло близько 50 тисяч хворих. Хворі з віддалених районів Закарпаття при необхідності готові чекати, якщо професор читає лекції або проводить практичні заняття зі студентами біля ліжка хворого, аби тільки потрапити до нього на прийом. Цікава деталь: до Михайла Івановича вже понад 40 років регулярно приїздять пацієнти із сіл Хустського району – тоді він лікував підлітків, тепер це люди поважного віку.

Всі, кому пощастило працювати або просто спілкуватися з Михайлом Івановичем, відзначають його скромність, інтелігентність, благородство душі, пунктуальність та обов'язковість, високу працездатність та вимогливість до себе. А студенти та молоді лікарі шанують його за доброзичливість, простоту в спілкуванні, вміння доступно пояснити найскладніші проблеми теоретичної та практичної медицини, високу порядність.

Покликання допомагати тим, кого болить, упадкували й діти Михайла Івановича – донька Іри-

на та син Юрій. Медичну династію Фатулів гідно поповнюють невістка Єлизавета та онука Анна – студентка медичного факультету УжНУ.

Не залишився Михайло Іванович Фатула осторонь страшної Чорнобильської трагедії, що сталася в країні 26 квітня 1986 року. Мова йшла про відрядження на кілька днів до Чорнобильської зони, а він пробув у 10-кілометровій зоні (м. Прип'ять, ЧАЕС) 21 добу при радіаційному фоні 120-180 мілірентген (норма 14). Вже тепер про це можна писати, а раніше ця сторінка життя М.І.Фатули була втаємничена.

Його справедливо називають патріархом медичного факультету УжНУ. Активний член кафедри, ініціатор нових ідей та задумів, невтомний шукач нових медичних публікацій на веб-сайтах інтернету.

Тож вітаємо Михайла Івановича Фатулу зі славним ювілеєм. Як сказав поет, літ до ста рости Вам без старості. Ви стояли на сторожі здоров'я інших, то нехай тепер Бог винагородить і Вас міцним здоров'ям та довголіттям. На многая і благая літ. До нових круглих дат, професоре!

*Колектив кафедри факультетської
терапії медичного факультету
Ужгородського національного університету*